

сила, Яворовъ вижда нѣщо страшно: „и пламъкъ страховитъ — и въ пламъкъ бездна страховита“ сж заключителнитѣ му думи и тѣ създаватъ крайното впечатление отъ пѣсенъта.

Обяснима е следъ това изповѣдъта му въ „Азъ страдамъ“. Страданието става, ако не единственото, то главно съдържание на вътрешния му животъ:

Азъ страдамъ. И въ самозабвението на труда,
и въ саморазяждането на покоя, —
на битието въ зноя,
на извънсвѣтовни блѣнове въ студа, —
кога летя, кога падамъ,
азъ страдамъ.

Издигамъ ли се — дигамъ се, подъ менъ
по-страшна бездната да зине;
литна ли стремглавъ, надолу устремень,
душа копнѣй на свѣтло да почине.
И винаги напредъ, и всѣкога надиря. . .
Азъ вѣчно дира.

И страдамъ. Азъ презрѣхъ
радоститѣ на живота. Страдамъ
въ доброто ясно, — въ тъмень грѣхъ
когато падамъ,
азъ страдамъ.

И търся. И въ страдание животъ се изхаби,
да търся — все страданието може би.

Тази изповѣдъ е една правдива самохарактеристика. Яркитѣ антитези разкриватъ полярността въ чувствата и стремежитѣ на поета — дветѣ непримирими души въ него. Противоположитѣ човѣшки дейности и състояния тукъ сж прекрасно опредѣлени и показани. „И въ самозабвението на труда“ и „въ саморазяждането на покоя“ — какви вѣрни и нови опредѣления!

Животътъ е страдание, сждбата на човѣка, на Яворовския човѣкъ, е сждбата на йова. Каква утеха би могла да му донесе, напр., славата, щомъ и тя е добита съ цената на толкова горчивини! — Не нейнитѣ лаврови листа, а бодлитѣ на трънения вѣнецъ чувствува поетътъ на главата си:

Славата на пѣсень — може би за нѣманъ залькъ,
за дни безъ заветъ или нощи безъ свѣтило,
за болки знойни отъ жбитѣ на клеветникъ жалкъ,
на завистъ отъ забоденото жило. . .

— — — — —